

Eestimaa Rahvamaja – rohkem kui lihtsalt sussisahin!

**Kultuuripärandiaasta 2013 –
“Pärijata pole pärandit” raames
toimub 26. oktoobril MTÜ Eesti
Rahvamajade Ühingu eestvedamisel projekt “24 tundi Eestimaa
Rahvamajas”.**

Projekti “24 tundi Eestimaa Rahvamajas” eesmärk ongi tutvustada ja näidata, millega rahvamajades tegeletakse, väärtustada rahvamajades toimivate inimeste tegevust ning elavdada paikkondade kultuurielu.

Tänases rohkete võimalustega maailmas omavad rahvamajad kultuuripärandi säilitajana, hoidjana ja pärija kasvatajana Eesti kultuuriruumis olulist rolli.

Rahvamaja on koht, kus kõik inimesed, olenemata nende soost või vanusest, maailmavaatest, religioonist ja majanduslikust seisust, saavad osamistahes kultuurilisest tegevusest tarbijana või osalejana.

Rahvamaja on koht, kus saab endale meelepärast kultuurihobi harrastada, tegelda elukestva õppega.

Rahvamaja on koht, kust on alguse saanud mitmete kuulsate ja professio-

naalsete kultuuritegelaste karjäär.

Õöpäeva kestvas projektis osaleb ligemale 150 rahvamaja üle Eesti. Toimuvad sajad erinevad kultuurisündmused: kinod, õpitoad, avatud treeningud, ringitunnid, peoõhtud, kontserdid, etendused.

Lisaks iga rahvamaja enda programmile süüdatakse 26. oktoobri öösel või hommikul kõikides maakondades rahvamajade tuled ja iga maakonna tuli jõuab kella seitsmeks õhtul Pärnumaale, Torisse. Seal asub Eestimaa üks vanimaid rahvamajasid.

Toris toimuval tuletseremoonial ühendatakse üle Eesti kokku saadatud tuled ühiseks “rahvamaja tuleks” ning Tori Rahvamajas toimub kõnekoosolek ja peoõhtu.

Ülevaade rahvamajades toimuva kohta ning 26. oktoobri ajakava on saadaval internetilehel www.rahvamaja.ee

24 tundi Tõstamaa rahvamajas toimub 25. oktoobrist kella kaheksast õhtul kuni 26. oktoobri kaheksanda õhtutunnini. Maja on avatud kõigile huvilistele! Tere tulemast!

Õnnela Lees, kultuurijuht

Juhtkiri lk 2

Infoks valijale lk 2

Uus nägu vallamajas lk 3

KOV valimised 2013 -
kandidaatide
tutvustus lk 4-7

Raamatukogu uudised lk 7

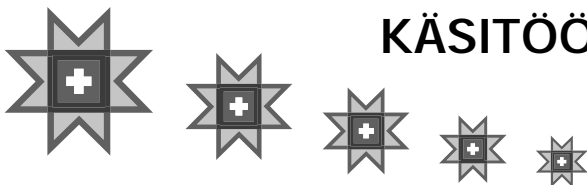
Sügis lasteaias lk 8

GRUNTVIGI partnerid
kohtusid Tõstamaal lk 9

Noortekeskus alustas
uut hooaega moeka
tehnikaga lk 9 ja 10

Koolis algas uus
Comeniuse projekt lk 10

Kuhu minna lk 11

KÄSITÖÖRINGID OOTAVAD

KÄSITÖÖ 1. – 4. KLASSI ÕPILASTELE
neljapäeval kell 14.00 – 15.30 õp. Anu Randmaa.

KÄSITÖÖ ÕPILASTELE ALATES 5. KLASSIST
neljapäeval kell 16.00 – 17.30 õp. Anu Randmaa.

**JOONISTAMINE TÄISKASVANUTELE JA
ÕPILASTELE ALATES 8. KLASSIST**
teisipäeval kell 18.00 – 20.15 õp. Reet Rea-Smyth.

KÄSITÖÖ
kolmapäeval kell 18.00 – 21.00 õp. Anu Randmaa.

KERAAMIKA
neljapäeval kell 18.00 – 21.00 õp. Heino Kriisa.

Täpsemat infot vaata valla kodulehelt käsitöökeskuse lingi alt, helista tel 5 668 2283 või kirjuta anu@folkart.ee.

JUHTKIRI

▣ Neli aastat on möödunud linnutiivul. Juurde on sündinud hulk lapsi, aga ilmselgelt ikka liiga vähe.

Viimased aastad saadab haridusminister pea iga vallajuhi kohtumiselt koju sõnumiga, et suletagu kohalik kool juba homme. Ainult äärmine jäärpäisus ja terve mõistus aitab ääremaal hoida elu tuksumas.

Võin kindlalt väita, et viimastel aastatel on Tostamaa paljudele eestlastele uus ja tore avastus. Kohalikud inimesed on julgenud ettevõtlusega tegelema hakata, sest on kellele kaupa ja teenust müüa. Oleksime nagu ukсед valla loonud ja sõõmu värsket õhku saanud.

Olen alati imestanud, kui palju lubatakse valimiste eel uusi töökohti. Kes täpsemalt peaks neid looma?

Edasi tuleb häda, et palk on väike ja töö käia on mõttetu, ülemus on rumal. Ettevõtja vastutus äri ajamisel jääb töötajale tihti mõistmata.

Riskida tuleb siiski ise, luua endale töökoht, otsida mõttekaaslast ja kui kõik see valu on läbi tehtud siis on võimalik mõista majandusest nii mõndagi.

Mõista seda, et kui keegi kellelegi midagi tasuta lubab, ei saa see tulla taevamanna, vaid ikka kellegi kolmanda taskust.

Ka seda, et aru saada, mis hetkes me elame, tuleb vaadata seljataha, kümne, kahekümne aasta taha, tulla ratta pealt maha ja hinnata saavutatut.

Hindame siis kõik koos ja teeme oma valikud valimistel.

Ülle Tamm

Infoks valijale

Valimispäeval, 20. oktoobril, saab hääletada kell 9.00 - 20.00.

Hääletamisruumi asukoht on: TOSTAMAA RAHVAMAJA, VARBLA MNT. 3, TOSTAMAA ALEVIK.

Hääletamiseks tuleb kaasa võtta kehtiv isikut tõendav dokument. (Isikut tõendav dokument on riigiasutuse poolt väljaantud dokument, kuhu on kantud kasutaja nimi ja sünniaeg või isikukood ning foto või näokujutis ja allkiri või allkirjakujutis).

Kui valija oma terviseseiundi või mõne muu mõjuva põhjuse tõttu ei saa hääletada hääletamisruumis, võib ta taotleda kodus hääletamist.

Kodus hääletamise korraldamiseks esitab valija vallavalitsusele (tööpäevadel) või jaoskonnakomisjonile kuni valimispäeva kella 14.00- ni kirjaliku taotluse, milles on ära näidatud ka põhjus, miks on valimiskast vaja koju tuua.

Valija võib esitada kodus

hääletamise taotluse ka telefoni teel elukohajärgsele jaoskonnakomisjonile valimispäeval kella 9.00-st kuni 14.00- ni. Jaoskonnakomisjon registreerib taotluse.

Kodus hääletamise taotlus peab sisaldama:

- 1) valija nime;
- 2) valija isikukoodi;
- 3) valija aadressi;
- 4) valija sidevahendi numbrit;
- 5) kodus hääletamise põhjust.

Kui jaoskonnakomisjon leiab, et taotlus ei ole põhjendatud, teavitab ta taotluse rahuldamatata jätmise asjaoludest selle esitajale.

Tostamaa jaoskonnakomisjoni esimees on Astri Martson tel. 5884 5491.

Eve Sahtel,
Valla valimiskomisjoni esimees
529 4440

**Valimiste päeval
20.10.2013 toob valla buss valijad jaoskonda hääletamiseks järgnevatest bussipeatustest:**

Alu	9.00
Kiraste	9.15
Töhela	9.20
Seimani	10.00
Kastna	10.05
Kavaru	11.00
Riida	11.10
Pootsi	11.15
Munalaiu	11.20
Seliste	11.35
Potsepa tee	11.40

Tagasi koju väljub buss Tostamaa rahvamaja juurest Töhela ja Kastna suunas kell 12.00.

Seliste suunas kell 14.00. Liinilaev Mann väljub Manija sadamast mandrile kell 11.00 ja Munalaiust tagasi saarele kell 14.30.

DETAILPLANEERINGUD

Johanni kinnistu detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalik väljapanek

▣ Tostamaa Vallavalitsus 20.09.2013 korraldusega nr 959 võttis vastu Johanni kinnistu detailplaneeringu.

Planeeringu avalik väljapanek toimub Tostamaa vallamajas 16.10.2013 - 13.11.2013. Planeeringu avalik arutelu toimub Tostamaa vallamajas 15.11.2013 algusega kell 16.00.

Detailplaneeringuga on hõlmatud Ermistu külas asuv Johanni kinnistu (katastri nr 82602:002:0311). Kinnistu on hoonestatud ja sellel esineb kõrghaljastust. Planeeringu eesmärk on olemasolevate hoonete suhtes ehituskeeluvööndi vähendamine.

Männipõllu kinnistu detailplaneeringu vastuvõtmine ja avalik väljapanek

▣ Tostamaa Vallavalitsus 20.09.2013 korraldusega nr 960 võttis vastu Männipõllu kinnistu detailplaneeringu.

Planeeringu avalik väljapanek toimub Tostamaa vallamajas 16.10.2013 - 30.10.2013. Planeeringu avalik arutelu toimub Töhela rahvamajas (endises meiereis) 31.10.2013 algusega kell 11.00.

Detailplaneeringuga on hõlmatud Männikuste külas asuv Männipõllu kinnistu (katastri nr 82602:002:0282). Kinnistu ei ole hoonestatud ja tegemist on valdavalt põllumaaga. Planeeringuga on kavandatud mobiilsidemasti püstitamistamine.

TOIMETUS

Toimetaja: Ülle Tamm tel 505 5340,
küljendaja: Pille Paalam
Internet: www.tostamaa.ee

Levi: Tostamaa PMÜ kauplus, Teeristi pood, Töhela raamatukogu,
Pootsi pood, Tostamaa bensiniijaam.

Trükikoda: Hansaprint
Tiraaž: 425 tk

Saatke meile oma jutte ja fotosid aadressil leht@tostamaa.ee

Uus nägu vallamajas

Esimesest oktoobrist töötab valla sotsiaalnõuniku ametikohal **Tiiu Saar**.

Tõstamaa Tuuled uurivad, kellega on tegu.

Kus oled veetnud lapsepõlve ja kooliaja?

Olen küll sündinud Pärnu linnas ja veetnud seal oma esimese eluaasta, aga emapoolsete juurtega Tõstamaaga seotud mitmeid põlvkondi.

Lasteaias käisin Tõstamaal ja lõpetasin Tõstamaa 8-klassilise Põhikooli, kuna tol ajal siin keskkooli polnud, omandasin keskkooli Sin-di Keskkoolis.

Oled pidanud erinevaid ameteid, kuidas tekkis huvi sotsiaaltööd õppima minna.

Edasisele elule mõeldes olid hoopis teised suunad, sotsiaalvaldkonnaga ei sidunud mind miski.

Aga kõik muutus asudes tööle kasvatajana Tõstamaa Keskkooli õpilaskodusse.

Alustuseks õppisin Tallinna Ülikoolis kasvatuspsühholoogiat õpilaskodu kasvatajatele. Sellele järgnes sotsiaaltöö korraldus, diplomil kooliks Tartu Ülikool.

Õppisin vajadusest saada paremini hakkama. Oli raske küll, loengutesse ja eksamitele sõitsin ka laupäeviti ja pühapäeviti, Tõstamaa alles magas, majadel aknad pimedad. Aga huvitav oli ka.

Töötasid pikalt koolis kasvatajana, kas sinu meelest on olemas lootusetud juhtumid või sobivate inimestega annab siiski midagi ära teha. Kas probleemid meie lastega tulevad armastuse puudusest.

Probleemid meie lastega tulevad puhtalt kodust. See on kõige algus. Mina arvan, et kõik vanemad armastavad oma lapsi, aga mõnel meist jääb puudu oskustest ja teadmistest.

Laste kasvamist võetakse iseenesest mõistetavalt, milleks veel kasvatada.

Leidke, kallid lapsevanemad, tööde ja tegemiste kõrvalt aega oma lastele.

Kas sa oled kõrvaltvaatajana pannud tähele, millised on valla valupunktid sotsiaaltöö alal.

Kas tunned, et tahad midaagi muuta, sõltumata valla rahakotist või seadustest, asju ja olukordi mida ei saa mõõta rahas?

Kõrvaltvaatajana on mulle tundunud, et meie vallas töötatakse nii laste kui vanuritega, nii nõrgemate kui tugevamatega.

Paraku taandub kõik rahale ja raha on alati vähe.

Ma kujutan ette, et sageli abi-

vajajana ma ei tea ja mind tõesti ei huvita, kas see raha on valla eelarvest või riigilt, lihtsalt aidake mind.

Mul on küll erialane teoreetiline pagas ja mulle meeldib inimestega suhelda, aga mul puudub Enda ligi 20ne aastane töökoogemus sel alal.

Alguses on kõige olulisem võita usaldus, et inimesed julgeksid oma murede, probleemide ja kahtlustega minu poole pöörduda.

Uus ja huvitav aeg ootab ees.

Edaspidi vist vaba aega enam väga ei teki, aga siiski, mida loed ja vaatad, millega meelsasti tegutsed?

Loodan, et vaba aega jääb ikka ka, sest mulle meeldib väga lugeda.

Eriline käsitöö inimene ma pole, aga villased sokid saan kootud.

Minu kaks tüdruku on täiskasvanud (noorem küll alles tudengi seisuses).

Kaks sirguvat lapselast tulevad enda tegelikku vanust meelde. Nemad on minu pingemaandajad ja kindel tagala.

Küsis Ülle Tamm

Swedbank

Pangabuss

Kõik oma rahaasjad saate korda ajada Pangabussis!

Pangabussi peatused:

Tõstamaa
rahvamaja juures
kell 9.00–10.30
Varbla
kaupluse juures
kell 11.30–12.30

IV kvartalis
7. ja 21. novembril
5. ja 19. detsembril

Bussist saate nõu pangateenuste kohta, tellida ja kätte pangakaardi, makseautomaadist oma kontole sularaha kanda ja välja võtta, teha arvuti abil makseid, avada hoiuseid ja sõlmida muid lepinguid.

Tutvuge Pangabussi sõiduplaani ning finantsteenuste tingimustega aadressil www.swedbank.ee. Lisainfot Pangabussi teenuste, kellaegade ja peatuste kohta saate 24h telefonilt 6 310 310.

KOV valimised 2013 / Tõstamaa vallavolikokku kandideerijate valimisplatvormide tutvustused

Erakond Isamaa ja Res Publica Liit

nr 108 ANU TUGIM

nr 109 JANELY KUUSKLER-ADLER

Esindate mõlemad Anuga Erakonda Isamaa ja Res Publica Liit, kas olete partei liikmed, kui ei siis miks just selle erakonna valisite?

Anu ei ole IRL liige. Kutsusin Anu kandideerima, et uusi väljakutseid avastada ja kogemusi omandada. Mina aga olen liige juba aastast 2003. Olin 2003 - 2005 erakond Res Publica Pärnumaa piirkonna sekretär ja erakonna liige tänaseni. Olen erakonnaga rahul ja neile truuks jäänud. Kuigi vahepeal on ühinemise tulemusel liikmeid juurde tulnud, aga see ei ole minu jaoks põhjus erakonna vahetuseks. Olen igati rahul IRL meeskonnaga.

Millised probleemid valla elus just teile silma torkavad.

Mõningad ametikohad on jäänud arengult seisma. Kogemustega töötajad on kindlasti kasulikud, aga puudub motivatsioon edasisteks arenguteks ja enda muutmiseks, mis omakorda tähendab, et kõik jätkub sama vana radapidi ja nii päevast päeva edasi. Aga siin kohal ma rohkem ei peatuks, kuna mulle ei meeldi avalikult musta pesu pesta. Kõiki asju saab ka silmast silma diskreetselt rääkida. Ei pea seljataga kaaskodanikest rääkima, mis võib tekitada mõlemas pooles ebamugavust ja solvumist.

Mis moodi kujutate ette Tõstamaa kooli tulevikku olukorras, kus laste arv aina kahaneb? Kas oskate välja pakkuda ideid noorte kodumaile jäämiseks.

Võimalik, et keskkooli osa kaotus on paratamatu. Mis on kurb, kuna tahaks, et oma lapsed ikka siin koolis käia saaks. Kool jätkab nendega, kes on. Loodetavasti jääb millal langus pidama ja sündivus suureneb. Mina tegeleks nende probleemidega jooksvalt, ei anna väga ette ennustada 10 - 20 aastat ette.

Küllap elu näitab, mis meie noored otsustavad. Kuhu nad jäävad või kuhu nad lähevad. Eks tuleb teatud määral motiveerida ja pingutada noorte siia jäämise nimel. On ju ka neid, kes tulevad peale rännakuid maale tagasi. Ega ei saagi kohustada noori siia jääma, kui nad soovivad maailma avastada. Praegu on ju kõik suunad valla! Võimalusel teeksin ise ilmselt sama. Las noor rändab ringi, näeb maailma, saab uusi kogemusi ja teadmisi. Kui tema juured on siin ja hing ihkab tagasi siis ta ka naaseb. Sundida ei saa kedagi paikseks jääma!

Milliseid investeeringuid oleks teie meelest lähiajal valda hädasti vaja.

Lasteaia remont tuleks lõpule viia. Lastele oleks vaja sooja ja korraliku saali, kus nad saaks võimelda, laulda ja tantsida.

Silma järgi tundub, et alevi suur pood vajab ravikuuri. Hädasti oleks vaja mõjutada hoone omanikku.

Kas on asju, mida teie suudate ja tahate valla elus muuta?

Oleme Anuga mõlemad tegusad ja töökad naised. Paneme oma käed külge seal kus vaja ja nii aitamegi valla arengule kaasa. Järk järgult.

Nimitage 3 head ja 3 kriitikat väärivat punkti valla juhtimises.

Meil ei ole ühtegi vastuväidet ega kriitilist punkti praeguse vallavanema suhtes. Igati mõistlik inimene.

Kes võiks olla teie meelest tulevane vallavanem?

Tuleviku Tõstamaa vallavanem meie silme läbi võiks olla Rando Rand.

Vastas **Janely Kuuskler-Adler**

Küsis Ülle Tamm

Eesti Keskerakond

nr 101 PAUL KARLEP

nr 102 EVE KÄÄR

nr 103 OSKAR SUTT

nr 104 MERIKE TUHKANEN

nr 105 VELLO KARLSON

nr 106 SULEV ALAS

nr 107 MARE PÄRNA

Meie nägemus järgnevaks neljaks aastaks

- ◆ Lüüa kaasa aktiivselt valla elus.
- ◆ Parem arstiabi kättesaadavus st, et oleks ööpäevaringne meditsiiniabi võimalus
- ◆ Hambaarsti võimalust üks kord nädalas.
- ◆ Vallavolikogu istungid oleks avalikustatud ja lahtised.
- ◆ Valla teenuste hanke konkursid oleks avaldatud-avalikud.
- ◆ Et taastataks tagasi matusetootus.
- ◆ Rahaautomaat Tõstamaale.
- ◆ Töökohtade loomist väikeettevõtluse kaudu nt. vorstitööstus ja villatöötlemise tehas.
- ◆ Sotsiaaltoetuste jagamine(maksmine) ümber vaadata.
- ◆ Alati oleme ka kööstöökis valmis teiste volikoguliikmetega.

Valimisliit Tõstamaa

nr 110 AGO ADLER, puiduettevõtja

nr 111 RITA ALGPEUS, meditsiinitöötaja

nr 112 JANEK JAANSOO, ehitusettevõtja

nr 113 MAIDO KAJA, kalur-ettevõtja

nr 114 KAROLIINE KASK, noorsootöötaja-üliõpilane

nr 115 MADIS MARTSON, talupidaja

nr 116 MILVI RAND, talupidaja

nr 117 RANDO RAND, ostujuht

nr 118 ANU RANDMAA, käsitööedendaja-ettevõtja

nr 119 URMAS REINFELDT, koolijuht

nr 120 TOOMAS RÕHU, vallavanem

nr 121 TÕNU SALU, põllumajandusettevõtja

nr 122 JANEK TUULMEES, insener-ettevõtja

nr 123 EDUARD VILBRE, pensionär-hobitalunik

Põhimõtted

Valimisliit Tõstamaa ühendab inimesi, kes lisaks vallaelu kujundamisele oma igapäevatööga soovivad kaasa rääkida ka omavalitsuse tegevuses.

Volikogu on kohalike elanike teenistuses, siin peaks tegelema rohkem kohaliku elu arendamise kui poliitikaga ja seepärast kandideerime valimisliiduna, mitte parteinimekirjades.

Meil on majandamis-juhtimiskogemus ja seepärast ei saa me anda ilusaid kuid katteta lubadusi, vaid lähtume reaalsusest ning püüame leida parimaid lahendusi. Meil on projektide teostamise kogemused ja ka edaspidi püüame kaasata lisaks vallaeelarvele võimalikult palju erinevaid vahendeid. Seega on osa kavandatavast võimalik teostada juhul, kui õnnestub taotleda lisarahastust.

Püüdleme vallas sellise elukvaliteedi poole, et siit ei peaks minema vaid siin oleks põhjust olla ja siia tulla. Et kohapeal oleksid töökohad, teenuste kättesaadavus, tingimused lastele, põnevad vaba aja võimalused, teenused abivajajatele ja vanuritele ning tasemel heakord ja infrastruktuur.

Lahendame erimeelsused, teeme koostööd ja säilitame positiivsuse. Usume, et edu võti on omavalitsuse hea koostöö ettevõtjate, mittetulundusühingute ja kõigi vallakodanikega.

Tagame järjepidevuse, hoiame korras senitehtu ja samas otsime ka uusi võimalusi. Kuna oleme viimastel aastatel osutunud valituks, ei pea meie üle otsustama ainult lubaduste põhjal, vaid saab hinnata ka tehtut. Tehtust ja kavandatavast ülevaade järgnevas artiklis „Mis tehtud, kuidas edasi“

Mis tehtud, kuidas edasi

Juhtimine

Leiame, et omavalitsuse esmaseks ülesandeks nende kohustuste kvaliteetne täitmine, mida näeb riigikorralduslikult ette kohaliku omavalitsuse korralduse seadus.

Piirkonna arengu seisukohalt on lisaks väga oluline koostöö ettevõtjatega ja mittetulundusühingutega. Kuna paljud senised volikogu liikmed olid tegevad ka ettevõtluses ja mittetulundusühingutes, siis oli koostöö konstruktiivne. Koostöö tulemusena

osutus Tõstamaa Pärnu Lahe Partnerluskogu möödunud rahastusperioodi kõige rohkem projekte teostanud ja selleks kõige rohkem vahendeid saanud vallaks.

Oluliseks oleme pidanud omavalitsuse tegevuse avalikkust, tegemisi oleme kajastanud kodulehel, vallalehes ja külakoosolekul.

Noortekeskuse projekti raames käivitasime valla noortevolikogu, näeme selles võimalust kaasata-aktiveerida noori ja tagada valla juhtimises järjepidevus.

Omavalitsuse rahalised võimalused määrab vallaeelarve, sellele jättis möödunud neljal aastal tugeva jälje majanduskriis ja eelarve ei ole veel tänagi taastunud kriisieelses mahus. See sundis lahendama keerukaid olukordi, vähendama töötajate palku ja kõiki teenuseid ei olnud enam võimalik pakkuda varasemas mahus. Vaatamata sellele suutsime säilitada investeringuvõimekuse ja tagada projektide omaosalused. Täna on see keerule aeg üle elatud ja oleme tänulikud neile, kes suhtusid tekkinud olukorda mõistvalt.

◆ Avalikustame oma tegemisi jätkuvalt kodu- ja vallalehes, jätkame külakoosolekutega.

◆ Kavandatava haldusreformi teostumisel näeme Tõstamaad Lääne-Pärnumaa tõmbekeskusena.

◆ Kuna paljud valimisliidu liikmed on tegevad ettevõtluses ja mittetulundusühingutes, tagame jätkuvalt hea koostöö avaliku-, ettevõtlus- ja mittetulundussektori vahel.

◆ Püüame jätkuvalt kaasata valla arendamisse võimalikult palju erinevate projektide vahendeid.

◆ Järjepidevuse tagamiseks aktiveerime koostööd noortevolikoguga.

Haridus ja noorsootöö

Vallas on võimalik saada kvaliteetset põhi- ja gümnaasiumiharidust. Igale lasteaiaaialisele on tagatud lasteaiaaikoht, lasteaiaa- tasud on madalad. Ka gümnaasiumiõpilastele on tasuta koolitoit.

Kohapealne laste huviharidus on seni olnud tasuta, vajadusel on toetatud huviringides osalemist linnas. Õpilasiinide pikkuks on igal koolipäeval 265 km, vallasisesed liinid pakuvad ka

KOV valimised 2013 / Tõstamaa vallavolikokku kandideerijate valimisplatvormide tutvustused

täiskasvanutele täiendavaid liikumisvõimalusi. Korraldatud on ka lasteaiaste transport.

CO2 projekti toel on mõisakoolile ehitatud uus katlamaja ja energiasäästlik küttesüsteem, säästetud raha saab kasutada sisuliseks tööks. Vaatamata esitatud projektile ei õnnestunud KOIT kavast saada vahendeid spordihoonete ehituseks ja lasteaiade remondi lõpetamiseks. Projektivahendite toel rajati lasteaiade uus mänguväljak.

Oleme püüdnud Tõstamaa mõisast kujundada piirkondliku haridus- ja kultuurikeskuse ja suuresti on see õnnestunud (mõisakool, muuseum, kinomuuseum, tervise- ja spordikompleks, õpilaskodu-hostel, turismiõpe, suveetendused, mõisapark).

Välja on ehitatud noortekeskus, kus on juba kujunenud oma tegevuskalender.

- ◆ Võimaldame jätkuvalt kvaliteetset lasteaiade-, põhi- ja gümnaasiumiharidust.
- ◆ Arendame võimalikult mitmekesist huviharidust kohapeal, vajadusel toetame huviringis osalemist Pärnus.
- ◆ Tagame kõigile lasteaiadele lasteaiakohta. Leiame, et ka lasteaiade lasteaiatoit võiks olla tasuta. Kohe ei ole reaalne seda kehtestada kuid püüame selle poole. Esialgu säilitame madalad lasteaiatasud ja toetame tasumisel abivajajaid, et ükski laps ei jääks rahapuudusel lasteaiateenuseta.
- ◆ Lõpetame lasteaiade remondi
- ◆ Tagame õpilassõbraliku õpilastranspordi
- ◆ Rajame noortekeskuse juurde rulaväljaku
- ◆ Arendame jätkuvalt Tõstamaa mõisa kui piirkonna haridus-, noorsotöö- ja kultuurikeskust
- ◆ Toetame täiskasvanu- ja elukestva õppe arendamist.
- ◆ Taotleme projektiga vahendeid mõisapargi edasiseks korrastamiseks.

Sotsiaaltöö

Riigipoolsed sotsiaaltoetused on jõudnud õiglaselt abivajajateni. Vallaeelarvest on makstud sünnitoetust (300) ja ranitsatoetust (100), ülejäänud toetuste osas oleme õigeks pidanud vajaduspõhisust. Eriolukordadeks oleme ette näinud kriisiabi.

Vahendite puudumisel ei õnnestunud teostada hooldekodu juurdeehitusprojekti. Lahendusena remonditi olemasolev hoonest vastavalt kehtivatele nõuetele ja võeti kasutusse Pootsi maja, luues sellega ka 6 töökohta Pootsi piirkonda.

Ei õnnestunud tervisekeskuse üleviimine lasteaiahoonesse, kuna kavandatud projekt ei avanenud. Aastaid probleemiks olnud apteegi puudumise lahendasime osaliselt ja see on avatud ühel päeval nädalas.

Ruumide ja transpordiga on toetatud ekate seltsitegevust (Vokiratas, Eakate klubi), igal aastal on korraldatud populaarne eakate jõulupidu ja teisi väiksemaid üritusi.

- ◆ Suurendame vallaeelarvest makstavaid sotsiaaltoetusi, õiglaseks jaotus-sprintsiks peame vajadusepõhisust (v.a. sünni- ja ranitsatoetus ning eakate juubelitel meelepidamine).
- ◆ Jätkame võimaluste otsimist Tõstamaa hooldekodu kaasajastamiseks.
- ◆ Taotleme Tõstamaale kaasaegse esmatasandi tervisekeskuse rajamist (perearst-apteek-hambaravi).

Kultuur ja sport

Kultuurivallas on välja kujunenud oma kultuuriruum, huvitegevus ja kultuurikalender. Remonditud on Tõstamaa rahvamaja. Külaselts on toetatud, mittetulundusühinguid kultuuri ja vaba aja tegevuskohtade korrastamisel (Tõhela päevakeskus, Kastna rahvamaja, Seliste külatuba, Kavaru külakeskus, Manija muuseumikuur).

Samuti on toetatud suuremaid üle-vallalisi ja piirkondlikke üritusi. Traditsiooniliselt on rahvarohked vallapäevad ja uue üritusena RäimeWest. Kolmel aastal on edukas olnud Tõstamaa suveteatri projekt.

- ◆ Toetame jätkuvalt valla ja piirkondade kultuurielu toimimist ning põnevate ürituste korraldamist.
- ◆ Toetame külaseltsi suuremate ürituste korraldamisel ja hoonete ülevalpidamisel.
- ◆ Jätkame suveteatri projektiga.
- ◆ Korrastame laululava, paisjärve ja rajame sinna kergliiklustee.

Sporditegevuses on loodud vajalikud tingimused (rahvamaja saal, jõusaalid, suusa- ja terviserada, spordiväljak).

On oma ürituste kalender (Tõstamaa jooks, võrkpalliturniir, Jüriöö jooks, suusapäevad, vastlaüritused, mälumängusari).

Et Tõstamaa tingimustest on võimalik suurde sporti jõuda, on näidanud Liina Laasma.

- ◆ Jätkame tervisespordikeskuse väljaarendamist.
- ◆ Käivitame küladevahelise spordiürituste sarja.
- ◆ Propageerime tervislikke eluviise.

Teede ja tänavate korrashoid

Aastaid oleme maanteeametilt taotlenud mustkatet Tõhela riigiteele, mõned aastad tagasi see õnnestus ja tänavu lisandus Värati tee. Vallateed on kantud registrisse ja selle kohaselt on meil 123 km munitsipaalteid.

Kriisiaastatel vähenes munitsipaalteede rahastus ca viis korda, tänaseks on taastunud pool kriisieelsest rahastusest. Sellest tingituna suutsime vahepealsetel aastatel teha vaid hädapärasteid hooldustöid (greiderdamine, teepervede niitmine, lumetõrje).

Vaatamata sellele oleme hoidnud vallateed sõidetavatena ja teinud tasuta lumetõrjet ka majapidamisteni viivatel erateedel.

- ◆ Taotleme maanteeametilt Lepaspää-Soomra teelõigu mustkatte alla viimist, mis lühendab mustkattega ühendust Pärnuga ca 10 km võrra.
- ◆ Võtame kasutusse Alu karjääri II järgu, et saada soodsamalt kruusa vallateedele.
- ◆ Teede rahastamise taastumisel kriisieelsel tasemel jätkame mustkatete ehitust munitsipaalteedel.
- ◆ Taotleme maanteeametilt kergliiklusteede ehitamist ohtlikumatesse kohtadesse riigimaantee ääres (Seliste, hooldekodu-keskalev jne).

Elamu- ja kommunaalmajandus, veevarustus, heakord

KIK-i projekti toel rekonstrueeriti Tõstamaal Ehitajate tee pumpla ja joogiveesüsteemi varustatakse nüüd nõuetekohase ja väävelsinikuta joogiveega. Häireid põhjustab vanades tras-

KOV valimised 2013

sides olev sade.

Viie valla ühistegevusena ja Tõstamaa eestvedamisel on korraldatud ühine jäätmevedu, tulemusena on see on muutunud odavamaks.

Osalemisega veeprogrammis oleme loonud soodustingimused kaevude ehituseks hajaasustuses (v.a. kahel kriisiaastal). Vaatamata esitatud taotlustele ei ole seni õnnestunud Tõhela ja Pootsi vee-kanalisatsioonisüsteemide uuendamise.

Küttetrasside rekonstrueerimisega lõpetati kaugküttesüsteemi uuendamine (varem rekonstrueeritud katlamaja), tulemuseks konkurentsiameti andmetel soodsaimate hulka kuuluvad kaugküttehinnad.

Koostöös ettevõtete ja kõigi vallaelanikega on heakord viimastel aastatel jätkuvalt paranenud.

- ◆ Taotleme jätkuvalt KIK-ilt vahendeid Tõhela ja Pootsi veesüsteemide uuendamiseks.
- ◆ Vooluveekogude programmi esitatud taotlusega püüame korrastada ja puhastada Tõstamaa jõe.
- ◆ Kuna kaugküte- ja veemajandus kuulub vallale, hoiame kommunaalteenuste hinnad jätkuvalt madalal s.t. kulupõhised.

Ettevõtlus ja tööhõive

Omavalitsus ei peaks otseselt ettevõtluses tegutsema, võtma valla rahaga ettevõtlusriske ja pakkuma seega ka ebaausat konkurentsi ettevõtjatele. Ettevõtlust arendavad ettevõtjad, omavalitsus saab teha koostööd ja luua võimaluste piires tingimusi.

Kuna VL Tõstamaa liikmetest paljud on vallas tegutsevad ettevõtjad-tööandjad, on senine koostöö olnud konstruktiivne. Koostöös on arendatud Tõstamaa tehnoküla, uusi võimalusi pakume Värati tehnolal.

Koostöös Töötukassaga on teostatud kohapeal töötute aktiveerimisprojekt, vajadusel oleme vahendanud infot töötute-tööandjate vahel.

Vald on osaline Pärnumaa ettevõtluskeskuses ja igal vallaelanikul on seal võimalus saada esimesed nõustamistunnid tasuta. Koostööd ettevõtluskeskusega on korraldatud erinevaid koolitusi ka kohapeal.

- ◆ Toetame vastavalt võimalustele vallas tegutsevaid ettevõtjaid ja uusi töökohti loovaid projekte.
- ◆ Tegeleme uute ettevõtjate otsimisega valda ja neile tingimuste loomisega (näiteks esitatud Liider projekt õmb-lus-ettevõtte käivitamiseks).
- ◆ Püüame käivitada ja leida ettevõtjad Värati tööstusala-le.
- ◆ Koostöös ettevõtjatega arendame edasi Tõstamaa tehnoküla.
- ◆ Jätkame käsitöökeskuse väljaarendamist, käsitöö kui elatusallika projekti ja käsitööturismi arendamist.
- ◆ Püüame pakkuda võimalikult palju avalikke teenuseid kohapeal ja parandada seeläbi ka kohalikku tööhõivet (Tõstamaa hooldekodu juurdeehitus jne.)

Täname senise koostöö eest!

Tulge kirjanikega kohtuma!

8. novembril kell 12.00 tulevad Tõstamaa raamatu-kokku üle-eestilise kirjaniketuuri raames lugejatega kohtuma Piret Bristol, Janika Kronberg, Krista Ojasaar ja Rein Tootmaa.

Uued raamatud Tõstamaa raamatukogus:

Birmajer, M. „Abielumeeste lood“	Põldroos, E. „Mees narrimütsiga“
Beaton, M.C. „Agatha Raisin ja kohutav turist“	Lepik, J. „Mikrokosmos“
Sikk, R. „Ajalehe anatoomia“	Yano, M. „Minu Tokyo“
Kelly, C. „Asenduskaasa“	Sepa, T. „Mis tähtsus sel on“
Varju, P. „Eesti laste küüditamine Venemaale 14. juuni 1941 kui genotsiidi- ja sõjakurrjategu“	Akunin, B. „Must linn“
Dontsova, D. „Egiptuse mummies armuke“	Clare, C. „Surmav arsenal“
Justiss, J. „Galantne võrgutaja“	Winters, R. „Taevane kingitus“
Rüütel, H. „Helga Rüütli sallid“	Gilbert, V. „Tuleviku modalleerimine“
Laur, R. „Islandile“	Koschorrek, G. K. „Veripunane lumi: Saksa sõduri mälestusi idarindelt 1942-1945“
Hosseini, K. „Ja mägedelt kajast vastu“	Heinzemann, R. „Viljapuude lõikamise A ja B“
Rotko, J. „Julm on meri, Jumala supp“	Dillon, L. „Õnneliku lõpu saladus“
Priillinn, K. „Kameeleonmees“	Day, S. „Ühte seotud“
Moran, C. „Kuidas olla naine“	Donaldson, J. „Grühvel“
Tremain, R. „Kullaläige“	Sits, E.H. „Mutionu Mati“
Clay, C. „Kuningas, keiser, tsaar: kolm kuninglikku nõbu, kes viisid maailma sõtta“	Imond, D. „Poiss, kes ujus piraad-jadega“
Tervo, J. „Layla“	Lindgren, A. „Väike Emil“
Cameron, J. „Loovuse teel“	Lindgren, A. „Väike Pipi“
	Illipe-Soontak, H. „Väike jope“

TÕSTAMAA RAAMATUKOGU

avatud: T - R kell 10 – 18 ja L kell 10 - 15

POOTSI RAAMATUKOGU

avatud: K ja R kell 11 – 18

TÕHELA RAAMATUKOGU

avatud: T ja N kell 11 – 18 ja L kell 10 – 15

Viimastel oktoobril vahetus Pärnumaa raamatukogudes laenu-tusprogramm uuema ja parema vastu.

Andmebaasi ületõstmisega võib üleminekule eelnevatel ja järgnevatel päevadel lugejaportaali Urram (www.lugeja.ee) olla ajutiselt kättesaamatu, samuti võib programmi töös esineda tõr-keid. Vabandame võimalike ebamugavuste pärast!

Oktoobri lõpuni saab raamatuid tagastada viivise vabalt.

Marge Päästel

Laupäeval, 19. oktoobril kell 21

Tõstamaa rahvamajas

TANTSUÕHTU

koos Lavassaare Rahvamaja

Kitaristide Ansambliga

Kesköödisko muusikat valib DJ Gertklan

Pääse 3 eur, sooduspääse kahele 5 eurot,

Tõstamaa jooksust osavõtjatele sissepääs prii!

Laste elu on sügiseselt kirju

Sügise saabumine täidab hoolsate perenaiste salved-keldrid hoidiste ja suvepäikese käes valminud aed- ja köögiviljadega. Lasteaialapsedki on palju kasvanud, tarkust juurde kogunud ning küllap kibelesid suvepuhkuselt tagasi lasteaeda.

Septembri alguses käisime külas Päästeameti Tõstamaa komandos. Onud Harli ja Tarmo näitasid lastele maja ja masinaid, rääkisid päästjate igapäevatööst, lubasid autosse ronida, tutvustasid erinevaid töös vajalikke masinaid ning õpetasid nippe, kuidas on võimalik väga kiiresti riidesse panna.

Sügise saabumine lõpetas päevapealt suvise soojuse ning meie väljasõitu Ermistu puhkekülla kippusid vihmahood segama. Seetõttu ei saanud teha lastele ka järvel väikest paadiretke. Aga öeldakse – mis hullusti, see uuesti! Täname Merikest, et ta lubas oma valdustele pilku heitma tulla.

Käesoleval aastal jätkub meie koostöö Matsalu looduskeskusega ja juba toimuski esimene kohtumine Tiidu ja Virgega tasuta programmis „Puud olid, puud olid hellad velled“. Rääkisime, mida saab erinevate puude puidust valmistada, meisterdasime tammetõrudest loomi ning täitsime töölehti. Üheskoos korjasime tammetõrusid ning käisime metsas puid kallistamas. Nägime kraavi ääres kobraste tegevuse jälgi, uurisime, mis on kuusevaik, võrdlesime puutüvede jämedust ning saime teada veel palju muudki kasulikku. Lõpuks jõudsime laste endi poolt ehitatud onni juurde. Korjatud tammetõrudega on meil aga oma plaan – sügisel mulda, kevadel pottidesse ja 5 aasta pärast ehk leidub Tõs-

tamaalgi üks maatuikk, kuhu rajaks Eesti 100-ndaks sünnipäevaks 100 tamme pargi.

Sel õppeaastal on ees ootamas kindlasti palju huvitavat. Tahame korraldada ühe talgupäeva, kus vanemad aitaksid remontida mängumaja, mänguvahendeid värvida ja hoovilt lehti riisuda. Lasteaeda on oodata head veekogude- ja kaladetundjat Jüri Tensonit. Tõenäoliselt saavad kõik laululapsed lauluvõistlusel osaleda ning loodame, et jätkub meie algatatud lähiumbruskonna lasteaedu hõlmav teatripäev „Teatripisik“. Ka mölgub mõtetes Endla teatris lasteetenduse vaatamine ja Pärnu uue loodus- ja tehnikamaja külastamine.

Seoses valimistega on oma ootused meilgi. Lapsed on meie pensionisambad, nii et tulevane volikogu võiks sellega arvestada. Me unistame, et kogu maja saaks remonditud ja õueala ümbritseks korralik piirdeaed. Lapsevanemad on küsinud, kas kunagi võiks keskmise rühma uuesti avada. Samuti tahaks väga abistada erivajadustega lapsi ja võimaldada neile paar korda nädalas logopeedi. Kõneraviga tuleb

alustada võimalikult vara, siis oleks ka koolis õpitulemused palju paremad. Majanduslikult vähemkindlustatud peredele peaks võimaldama lastevanemate tasu maksmisel toetust. Ja kui meie õpetajate töötasu on enam-vähem Eesti keskmine, siis õpetaja abide ja köögipersonali palgad on ikka väga väikesed.

Koolilapsed on pärast lasteaia mänguväljakutel ilma täiskasvanu järelevalveta viibimise keelustamist pisut tagasi tõmmanud, kuid siiski on märgatud päris suuri tegelasi vedrukiikidega jõudu katsumas. Kulla noorukid, need

vahendid on paigutatud siia silmas pidades lasteaiaealisi lapsi. Teie ehk leiate tegevust palliplatsil ja jõusaalis. Aga koos vanematega võivad siin mängimas käia nii lasteaialapsed kui ka noorem kooliaste.

Lõpetuseks tahaksime tänada tädi Aimat, kes lubas meile täiesti tasuta talveõunu, Leo Martsonit, Tanja Matvejevat ja Aino Randa, kellelt saime koheseks tarvitamiseks suveõunu, Helgi Sirelit tomatite eest ja paljusid kõrvitsatoojaid-pakkujaid. Lapsed on tänulikud!

Aita Lind,
lasteaia direktor

GRUNTVIGI partnerid kohtusid Tõstamaal

Tõstamaa mõis osaleb alates möödunud aastast rahvusvahelises täiskasvanuõppe programmis „Everybody Can Do It!“, kus partnerid töötavad soolise võrdõiguslikkusega seotud teemade kallal.

Projektipartnerid Soomest, Türgist, Inglismaalt ja Hispaaniast saabusid Eestisse 30. septembril ning majutusid kohtumise ajal Maria talus. Järgnevad kolm päeva, mis olid pühendatud projektitööks, möödusid väga kiirelt ja meeleolukalt, sest lisaks töökoo-solekutele kuulus programmi ka mitteformaalsem kultuuriõpe.

Gruntvigi kohtumise esimesel ametlikul tööpäeval tegid rõõmsa ja ilusa kontserdi mõisakooli õpilased, kes näitasid mida oskasid: laulsid, tantsisid, mängisid pilli. Täname kõik, kes laste juhendamise-ga tegelenud on – Kaarinit, Ivit, Karoliinet!

Edasi viisime oma külalised aga Tõstamaa käsitöökukesse, kus nii mehed kui naised Anu Randmaa juhendamisel vaselisi tegid. Töötuba oli nii põnev ja haarav, et kahetunnine õpe kestis kokku pea kolm tundi ja külaliste muljed väljendusid nende säravates nägudes ja uhketes töödes, mis võrdselt hästi tulid välja nii meestel kui naistel.

Päev jätkus vallakeskuse peamiste vaatamisväärsustega tutvudes, lõunasöögiga Cotzes ning valla arendusnõuniku Alo Tomsoni ettekannet kuulates. Lisaks sellele, et külalised uut infot meie valla kohta ammutasid, sain ka mina teada, et noorte meeste osakaal siinkandis on sootuks suurem kui naiste osakaal!

Päeva teise poole veetsime aga töötades projekti erinevate ülesannetega ning päeva

lõpetasime õhtusöögiga mõisakeldris – kummituste ja küünlavalgusega.

Kohtumise teist päeva alustasime Manijal. Karge hommi-ku tõttu võtsime Mari Lühistega kumbki kodust kotitäie kindaid-salle kaasa, mis meie soojematest riikidest küllatunutele kohe marjaks ära kulusid. Hispaanias ja Türgis oli oktoobrini ju sooja olnud staabiiselt +24 kuni +29 kraadi.

Manija külakeskusesse jõudes tutvustas Svea meile natuke saart ja selle eluolu ning edasi tegime taaskord intensiivselt tööd. Jagasime ülesandeid, kontrollisime senitehtut ja mängisime kultuuritvustusmängu. Lõunaks olime näljased nagu hundid ja seetõttu läks väga kiirelt ka jalutuskäik Riida tallu, kus perenaine Ülle meile suurepärase kohalikust toorainest valmistatud lõunasöögi pakkus. Einestamise järel suundusime tagasi sadamasse, kus paat meid juba ootas, et kiirelt mandrile sõita. Massakate kiiremaks sadamasse saamiseks korjas Ülle sõber Pelle kõik mööda küla laialioleval võõramaalased auto kärusse ja sõidutas mere äärde. Selline lihtne transpordiviis oli üllatuslik kõigile ning üheks meelde jäävamaks elamuseks Tõstamaa vallas.

Tõstamaale jõudes tegime projektirahvaga tiiru ka metsa ja rappa, sest kus sa neid ikka mujale kaunist sügisest loodust vaatama viid – eriti kui on olemas suurepärase terviserada, kus värskelt ka põder jalutamas käinud. Päeva lõpetasime taaskord projektitööd tehes ja Ojakol kehakinnitust võttes.

Ametliku kohtumise viimasel päeval tegime külalistega tööd Maria talus, millele järgnevalt sõitsime Pärnusse. Hotelli sisseseadmise järel tutvustasin neile Pärnu vanalinna sealsete peamiste vaatamisväärsustega ning seejärel oli igapäev ka natuke vaba aega, et iseseisvalt meie suvepealinaga sinasõprust teha. Kogu kohtumise viimaseks ühiseks ürituseks oli õhtusöök Grand Cafes, misjärel juba üksteisele head aega öeldi. Need, kes hüvasti jätta ei tahtnud, suundusid CocoLoco karaokebari, kus meeleolukat olemist jagus veel pikalt-pikalt.

Kokkuvõtteks kujunes Gruntvigi kohtumine Tõstamaal äärmiselt sisukaks, kus tehti palju tööd ja õpiti korralikult tundma ka kohalikku kultuuri. Järgmine kohtumine ootab ees märtsis ning siis juba Prantsusmaal.

Kena sügist soovides,

Liina Käär

Noortekeskusesse saabus moekas tehnika

ANK projekti eesmärgiks on aidata noortekeskustel paremini tegutseda. Toetuse eraldamiseks korraldati maakondlik projektikonkurss.

Meie valla Avatud Noortekeskus esitas projektitaotluse „Tõstamaa Noortekeskuse noorte vabaaja veetmise võimaluste parendamine“, mis oli edukas ja mille ellu viimiseks sõlmiti Eesti Noorsootöö Keskuse ja Pärnu Maavalitsuse vahel koostööleping. Lepingut on kinnitanud Pärnu maavanem Andres Metsoja ja Tõstamaa vallavanem Toomas Rõhu noortekeskuse esindajana.

Hankisime noortekeskusesse mikrolaineahju, elektrikitari, kitarrivõimendi, plasmateleeri, playstation 3, kolm playstationi mängu, kaks lauaarvutit, sülearvuti, videoprojektorit, ekraani, 4 arvutitooli. Asjad jõudsid meieni septembri lõpul ning need osutusid väga heaks tõmbeturiks valla noortele.

Eriti rõõmsad oldi kitarrikraami üle. Seni oleme kasutanud ju rahvamaja tehnikat. Kui varem oli noortel võimalik vaid dvd-filme vaadata, siis tänu uuele võimsamale telerile on ka levi hea ja võimaldab jälgida Eesti telekanaleid.

Head võimalused on mängude mängimiseks, arvutite kasutamiseks ja videofilmide vaatamiseks suuremalt ekraanilt kas noortekeskuses või vajadusel suuremas rahvamajas saalis.

Tänu projektitoetusele on noortekeskus muutunud kaasaegsemaks, külastusarv kordi suurenenud ning õhkkond veelgi rõõmsamaks muutunud.

Ly-Andra Pärnaste,
noortejuht

Noortekeskus alustas uue hooga

▣ Tõstamaa Noortekeskus tuli koos kooliga vaheajalt tagasi. Põhimõtted, ruumid ja vabaaja tegevused on enamasti endised, kuid tegevtootaja on uus – Ly-Andra Pärnaste.

Noori on palju ning tegevust jätkub kõigile. ANK projekti raames soetati palju uusi ja põnevaid mängu ning tarvikuid, mis on mõjutanud positiivselt nii külustusarvu kui ka meeleolu.

Juba on toimunud hulk üritusi. Logonädalal sai oma mõtete järgi teha Tõstamaa Noortekeskusele logo. Piljarditurniiril osales 10 noort. Kõige tublimaks osutus Karl Kalda. Meisterdamispäeval valmistati tuulelohe. Toimused ka lennukatsetused. Külustati päästeametit. Nelja võistkonnaga orienteeruti võistu

alevikus. Kokandusõhtul vaadati ka temaatilist filmi. Eakate päevaks valmistati dekoratsioone. Spordi-lusti-päeval, kasutati nii arukat pead kui ka kiireid jalgu

TULEVAD SÜNDMUSED:
♦ 18. oktoobril kell 16 sügisvaheaja saabumise tähistamine.

♦ 26. oktoobril kell 12–14 projekti „24 tundi Eestimaal rahvamajas“ raames noortekeskuse eriprogramm.

♦ 31. oktoobril kell 15 Halloweeni toad ning õhtune pidu.

Kõikide eelnevate- ja tulevate sündmuste kohta saate täpsemalt lugeda facebookist või Tõstamaa Noortekeskuse oma blogist <http://tnoortekeskus.blogspot.com/>.

Ly-Andra Pärnaste, noorteujuht

Kool alustas uue Comeniuse projektiga

Küllap nii mõnigi vallaelanik pani tähele, et septembri lõpus liikus Tõstamaa alevikus tavalisest enam väljamaalasi.

Nimelt alustaski Tõstamaa kool uut kaks aastat kestvat Euroopa koolide Comeniuse projekti „Terves kehas terve vaim“. Projektis osaleb kokku kaheksa eri riiki üheksa erineva kooliga ehk koolid siis Eestist, Bulgaariast, Saksamaalt (kaks kooli), Inglismaalt, Türgist, Ungarist ja Rumeeniast.

Uut projektiperioodi alustasime, nagu eelpool juba öeldud, kohtumisega Tõstamaa mõisakoolis ning septembri lõpus toimunud koosolekul panimegi paika järgnevad projektikohtumised ja olulisemad tegevused. Projekti eesmärgiks on tervisekäitumise ja toitumisharjumuste uurimine erinevates maades ning konkreetsete meetmete väljatöötamine ja rakendamine, et parandada õpilaste ja ka õpetajate vaimset ning füüsilist vormi. Kuna tänapäeva noored on seotud liialt palju arvutite ja nutiseadmega ning füüsiline tervis kannatab vähese liikuvuse all, siis antud projekti käigus püüamegi tõsta nii noorte teadlikkust kui ka aktiivsust oma tervise eest hoolitsemisel.

Kohtumisel suunati peatahelepanu tervisekasvatusele koolide õppekavades, seda siis füüsiliste aktiivsuse osakaalu suurendamiseks õpilaste päevakavas ning tervisliku toitumise õpetuseks aineõpetuses. Lisaks on kavas koolide menüüsid võrrelda ja populariseerida tervislikke koostisaineid menüüde koostamisel ning rahvustoitude valmistamist ja söömist.

Selleks, et kohtumine Tõstamaa koolis liialt teoreetiliseks ja targutavaks ei kujuneks, osa-

lesid kokkutulnud 14 õpetajat ka ise aktiivsetes tegevustes: ühiselt tehti hommikuvõimlemist kooli staadionil, läbiti Tõstamaa terviserada, kus käidi läbi kõik ettejäädavad atraktsioonid, käidi räätsamatkal Kuresoo rabas, kanuutati Sooma jõgedel, tutvuti Manija saarega ning sugugi mitte vähem oluline polnud ka eesti rahvatantsude õppimine. Polkatempo oli kõigile paras väljakutse.

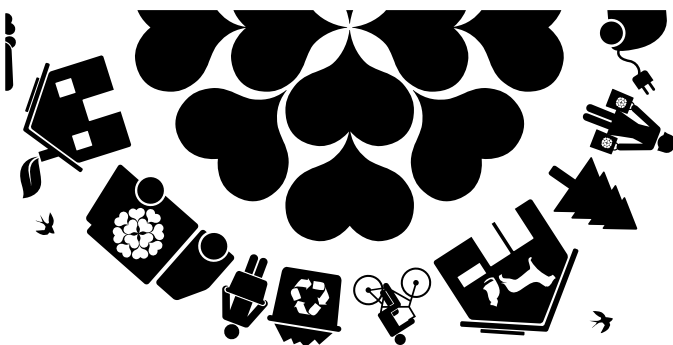
Järgmine projektikohtumine leiab aset novembrikuus Bulgaarias, kus toimub tervisliku toitumise plakatite näitus, valitakse õpilastööde seast projektile logo ning toimub osalevate koolide õpilaste tervist ja toitumist käsitlevate näidendite festival. Tõstamaa koolist on projektikohtumisele minevas kolm õpilast ja kaks õpetajat. Kes, see selgub üsna pea.

16. oktoobril toimub Tõstamaa koolis (nagu ka partnerkoolides) aga ülemaailmse toidupäeva tähistamine ning sel päeval valmistavad õpilased tervislikule toitumisele pühendatud plakateid, viiakse läbi küpsetiste ja salatite võistlus ning õpetajate ülesandeks on tutvustada tervislikku kiirtoitu.

Kokkuvõtteks Tõstamaal toimunud Comeniuse projektikohtumisele võib öelda, et meie välispartneritele avaldasid muljet väga paljud asjad alustades saunast ja meie mõisast kuni rabamatka ja laste suurepärase etteasteteni välja. On uhke tunne, sest esimene kohtumine läks hästi ning seda tänu meie laste ja õpetajate pingutustele! Aitäh teile!

Kel huvi projekti kohta infot saada rohkem visuaalselt, siis Comeniuse pildid asuvad sellisel aadressil: <http://pildid.tostamaa.ee/2013/comest/>

Liina Käär, projektijuht

ANNAME KOOS ASJADELE UUE ELU!

Anneta puhtad, terved ja veel kasutuskõlblikud asjad:

Riided • Tekstiil • Raamatud • Mööbel • Aksessuaarid • Nõud • Hobivahendid • Mänguasjad • Tehnika • Muusikat ja filme • Muid põnevaid asju •

TULGE MEILE KÜLLA!

28.-30. oktoober on kõik riided, jalanõud ja kotid **1 €** Lisaks mööbel ja tehnika **-50%**

OLGEM VALMIS - TALV ON TULEKUL!

Lai tn 10, PÄRNU (Port Artur 2 taga)

E-R 10-18 | L 10-16 | P SULETUD | Tel: 55 530 036

26. oktoobril kell 16.00 FOTOJAHT „Tunne Tõstamaad“ Tõstamaa rahvamajas

Fotojaht on vahva segu orienteerumisest ja meeskonnatööst.

Mängus kulub marjaks ära loominguilus, julgus ning oskus teha viljakat koostööd.

Tegemist on võistkondliku mänguga, kus iga grupil tuleb erinevates kohtades pildistada vajalikke fotosid.

Esmalt tuleb pildi järgi alevikus orienteeruda ning leida üles vajalik koht. Nendes kohtades tuleb ettenähtud teema järgi võtta kõikidest või osadest tiimikaaslastest foto. Reegleid selgitame täpsemalt kohapeal!

Kui kõikides punktides on fotod tehtud, vaadatakse neid üheskoos ning selgitatakse välja parimad.

Kõige rohkem loominguilus fotosid teinud võistkond saab AUHINNA!

Võistkonda kuulub 4 liiget. Palume igal võistkonnal kaasa võtta üks digifotoaparaat ja juhe.

Kõigil huvilistel palume registreerida hiljemalt 21. oktoobril e-maili aadressile karoliine.kask@gmail.com.

Registreerimisel märkida võistkonna nimi ja liikmed.

TULE JAHTIMA!

Teid ootab klubi Sõprus

Kohtume **2013** Tõstamaa Rahvamajas!
www.rahvamaja.ee 25. 10. kl 20 – 26. 10. kl 20

kell 20.00

Komöödiateatri etendus

“Kala neljale”

kahes vaatuses

Autorid: Wolfgang Kohlhaase ja Rita Zimmer.

Lavastaja Endrik Kerge.

Osades: Helgi Sallo, Helle Kull, Endrik Kerge, Anne Paluver või Diana Klas.

Piletid eelmüügis Tõstamaa raamatukogus 8 eurot, samal õhtul 10 eurot

kell 22.00 – 02.00

TEEME ISE PEO

väikses saalis ja kohvikus!

Laulame, mängime pilli, tantsime seltskonnatantse koos isetegevuslastega

kell 00.00

süütame pidulikult kultuurilõkke rahvamaja ees

kell 2.00 - 20.00

lahtiste uste päev

kogu öö ja päeva jooksul on loodud võimalused:

- * sportimiseks - võrkpall, sulgpall, korvpall, koroon, jõusaal jt.
- * filmide vaatamiseks vallas toimunud kultuurisündmustest
- * näha väljapanekut „Tõstamaa rahvamaja läbi aegade“
- * mängude mängimiseks noortekeskuses
- * kultuuriteemalisteks mõttetalguteks kohvilauas
- * musitseerimiseks bändiruumis

kell 9.00

spordisaali koristamine – oodatud abikäed!

kell 12.00

noortekeskuses eriprogramm

kell 12.00

kultuurikomisjoni avalik koosolek

kell 14.00

kohalike noortebändide avalik proov

kell 16.00

fotojaht „Tunne Tõstamaad“ - korraldab Klubi Sõprus

Kuhu edasi?

kell 20.00

rahvamaja kohvikusse

kell 21.00

Tõhela rahvamajja

LÖIKUSPEOLE „Esti Vabariik 95“

Infot saab küsida tel. 5236350 (Õnnela Lees)

EESTIMAA RAHVAMAJAD – rohkem kui sussisahin!

Lõikuspidu

26.oktoobril 2013
Tõhela Rahvamajas
algusega kell 21:00

Peo teemaatika:

EV 95

Õnne sünnipäevaks, Eestil!

Sini-must-valge

Tantsuks ansambel „Ingle“

Pilet eelregistreerimisega 8€

(Sisaldab pidusööki)

Kohapeal pilet 10€

(Sooja sööki ei garanteerita)

Avatud baar

Info ja registreerimine: 44 96 523, 50 76 571

Õnnitleme uusi vallakodanikke ja nende vanemaid!

*Erika S ahtel sündinud 04.09.2013
Mirtel Pihle Piirme sündinud 22.09.2013*

AIKAUPADE KAUPLOS
läheb alates 4. novembrist
talvepuhkusele.

Vajadusel tellimused telefonil 501 7067 Johannes

Septembrikuu juubilarid

LEIDA GRAHV 89
ARNOLD NURM 87
ZOJA VEREŠTŠAGINA 87
HELJU SIINNE 82
LEIDA METSA 82
LAINE LAAN 81
HELGA RANDMAA 80
SALME NIITVÄHI 80
ERIKA-ELENE ANSU 80
HILLAR-KONSTANTIN PIRSI 80
ELGA RAND 79
EVI LAANEMETS 78
LAINE PALUSALU 77
MEELI SUTT 76
ARVO LANKUS 75
ELJU SIINNE 73
VALVE RANDMÄE 72
REIN KÜTT 72
HELMER VAINULA 72
ÕIE KLAATS 72
SILVI TOMSON 71
MARE TETSMANN 70
JAAN PALL 65
JÜRI REINSON 65

Oktoobrikuu juubilarid

NIINA ALLIKAS 88
ANDREI KASE 88
LINDA MÄNNAMÄE 84
ÜLO-HILLAR MAI 77
ENDEL VAINAMÄE 76
SILVI RAND 75
PAUL LEAS 75
JAANUS HINDREKS 75
LEIDA LEPA 74
MIHKEL LAUR 74
ÜLO TÕNTS 74
MAIMO GUUTMANN 72
EVALD JÖGISU 72
REIN RAND 71
NIGOL ALAS 70

KUHU MINNA

14.-16. oktoobril kell 12 – 20 Tõstamaa rahvamajas kohaliku omavalitsuse volikogu valimise eelhääletamine
16. oktoobril kell 15.30 Tõstamaa Noortekeskuses **MAAILMA TOIDUPÄEV** koos Janely Kuuskler Adleriga
18. oktoobril kell 20 Cotze Majas selle sügise kuumim **TANTSUPIIDU** viikingitele
19. oktoobril **XXX TÕSTAMAA JOOKS** (start kl. 14.30 möisa juurest)
19. oktoobril kell 21 Tõstamaa rahvamajas **TANTSUÕHTU**
20. oktoobril kell 9 – 20 Tõstamaa rahvamajas kohaliku omavalitsuse volikogu valimise päev
26. oktoobril kell 12 Cotze Majas **EAKATE KLUBI** kutsub kõiki huvilisi kohtumisele. Laua katmise kombeid tutvustab Karin Väana
26. oktoobril kell 11 – 15 Tõstamaa Käsitöökeskuses „Käsitöökojad üle maa“ raames **KÕRKJATÖÖ ÕPITUBA** – korvi punumine
16. novembril kell 21 Tõstamaa rahvamajas **KARNEVALIPIDU**. Õhtujuht ja DJ Urmas Lass.

MARE PERVUŠKINA

20.02.1950-04.10.2013

